

TILTAKSPLANER FOR VILLREINFJELLET

Faggruppe vannkraft sin anbefaling

12.9.2023

Forklaring til tiltaksmatrisen

Status og myndighet for anlegget – dvs type vei (anleggsvei, privat vei, offentlig vei) + myndigheten som har ansvaret for oppfølging.

Ansvarlig aktør (eier) – problemeier, dvs den som må ta initiativet til å få gjennomført tiltaket

Berørte parter – de som berøres av tiltaket og som bør involveres i videre prosess fram mot gjennomføring

Målområde – dette er avgrensede målsetninger for å øke kvaliteten i villreinområdet og er de overordnede målene for arbeidet. Alle tiltak er koplet opp til ett eller flere målområder. I matrisen er de nevnt med nummerering som nedenfor. Avgrensing av trekk og funksjonsområder er hentet fra kunnskapsgrunnlaget for klassifiseringsarbeidet til delnorm 3 ([Delnormtresetesdalryfylke | Villrein](#)).

1. Bedre/ivareta funksjonelle trekk for utveksling mellom villreinområder
2. Ivareta/bedre/gjenopprette funksjonaliteten i trekk i villreinområdene gjennom året
3. Øke/gjenopprette bruk av tradisjonelle villreinarealer:
 - a) Sør og vest for Blåsjø
 - b) Området i tilknytning til, og sør for, Brokke-Suleskardvegen
4. Øke arealbruk i øvrige funksjonsområder med arealunnvikelse
5. Ivareta de områdene som reinen faktisk bruker i dag. Disse må ivaretas slik at ferdsel og forstyrrelser ikke øker og disse områdene forringes.

Områdenavn: Holmavatn – Sandvatn, Suldal og Vinje kommune.									
Konsesjon: Røldal – Suldal reguleringen fra 1962 (Opprinnelig Kgl. res 21.12.1962. nå kgl.res 11.06.2021)									
Regulant: Lyse kraft DA									
Målområde:	Foreslått tiltak:	Påvirknings-faktor	Forventet effekt og konsekvenser:	Status og myndighet for anlegget	Ansvarlig aktør (eier):	Berørte parter:	Kostnad: a) Investering b) Drift-	Forslag finansiering:	Vurdering og konklusjon
3a og 4	1.LANDBRU OVER HOLMAVASSÅNA	<p>Vinteråpen elv mellom Holmavatn og Sandvatn som følge av tapping fra Holmavatn.</p> <p>Vanskeliggjør kryssing av elva for villreinen. Funksjonalitet avhenger av vannslipp og snømengde det enkelte år.</p> <p>Holmavassåno fredet som bvo. for å ivareta trekk mellom SVR/Dyraheio lvo. og Kvanndalen lvo.</p>	<p>Områdene ved Holmavatn særlig brukt som vinterbeiteområde seinere tid. En eller flere landbruer kan gjøre områdene ved Gravetjønnuten og videre mot Kvanndalen mere tilgjengelig for reinen. Ingen GPS-merka dyr har kryssa elva på vinteren. Krysser heller isen på Holmavatn til/fra Gravetjønnuten.</p> <p>Kan forvente mere dyr i dette området på sikt om en får større stamme og bedring av trekkmuligheter ved Blåsjø og Store Urevatn.</p> <p>Reguleringsmagasina, stikka skiløyper og skutertrafikk som medvirkende faktor.</p>	Elvestrekning med vannslipp NVE	Lyse kraft	Lyse Kraft Grunneiere SVR Suldal kommune	a)15 mill. kr b) 50' kr/år	Villreinfond Lyse kraft	<p>Vinteråpen elv er en stor ulempe for villreintrekket. Kostbart tiltak med usikker effekt. Må forvente flere års tilvenning før den evt. tas i bruk.</p> <p>Opprusting og utvidelse av Røldal Suldal kraftverk kan føre til at en ikke lenger tapper mellom Holmavatn og Sandvatn. Dette vil bedre muligheten for villreinen til å krysse elva. Samtidig kan det endre isforholdene i Holmavatn og Sandvatn. Hvordan isforholdene påvirkes, og hvordan dette evt. påvirker villrein vil utredes i en eventuell konsesjonssøknad.</p> <p>Faggruppa anbefaler ikke tiltaket i denne perioden. Bør heller prioritere regulering av ferdsel på anleggsveien.</p>

4 og 5	<p>2.STRENGERE REGULERING AV FERDSELEN PÅ ANLEGGVEIEN FRA BLESKESTAD TIL HOLMAVATN FLERE ALTERNATIV:</p> <p>1)Strengere nøkkelregime på dagens bom ved Sandvatn</p> <p>2)Stenge for allmenn motorisert ferdsel på veien ved å flytte bommen lengre ut til avkjøring til Hydrohytta eller helt vest til Kvanndalskrysset</p> <p>3)Forbud mot bruk av sykkel på anleggsveien.</p>	<p>Ferdsel på veien som hinder for villreintrekk mellom Dyrahei lvo og Kvanndalen lvo.</p> <p>Ferdsel på veien som hinder for bruk av beite nær veien.</p> <p>Fostringsflokker beiter nær veien mot slutten av juni men trekker fort opp igjen i området Sandvassbrekka. Kan ha sammenheng med saueslipp på samme tid.</p> <p>Redusert ferdsel på vei positivt for bukketrekk fra Hongsnuten.</p>	<p>Hypigere trekk av villrein over veien og bruk av nærområdene til beite.</p>	<p>Anleggsvei NVE</p>	<p>Lyse Kraft</p>	<p>Lyse kraft Suldal kommune Grunneiere Beitenæringa STF Lokalt reiseliv</p>		<p>Lyse kraft.</p>	<p>Veien går inn i sentral del av villreinområdet. Stengt for allmenn motorisert ferdsel fra bom i vika sør i Sandvatn. Innenfor bommen er det størst omfang av ferdsel på veien fra midten av august og ut september, men også en kort periode i slutten av juni. Sistnevnte kan være særlig negativt for fostringsflokkens bruk av område ved Sandvassbrekka og ned mot veien. Effekten av ferdsel på veien må sees i sammenheng med tilleggsbelastning fra annen infrastruktur i området.</p> <p>Pr. i dag beskjeden bruk av sykkel på anleggsveien, men dette kan øke som følge av at det blir vanligere med el. sykkel. I utgangspunktet få brukere med tilgang på bomnøkkel. Nøkkelregimet blir praktisert ihht. OED sin anbefaling fra 1982. Pr. i dag er det regulant som administrerer nøkkelregimet.</p>
--------	---	---	--	---------------------------	-------------------	--	--	--------------------	--

							<p>Flytting av bom kr. 50'.</p>	<p>Ut ifra dagens ferdselsnivå på veien vurderes det viktigste tiltaket å være å unngå aktivitet på veien i slutten av juni. Faggruppa anbefaler derfor at en ser på muligheten for å flytte dagens bom to km lenger ut til krysset mot Hydrohytta.</p> <p>Faggruppa anbefaler at dagens nøkkelregime tas opp med NVE med siktemål at regelverket oppdateres og klargjøres mht. tilgang. Regulant ønsker at administrering av nøkkelregimet legges til offentlig myndighet.</p> <p>Faggruppa anbefaler at det gjennomføres ferdselsregistrering på veien fram til Sandvatn. Behov for ytterligere ferdselsbegrensning må vurderes ut ifra dette, eks. flytting av bom ut til Kvanndalskrysset og forbud mot bruk av sykkel på veien</p>
--	--	--	--	--	--	--	---------------------------------	---

Områdenavn: Blåsjø – Hjelmeland, Suldal og Bykle kommune.									
Konsesjon: Ulla – Førre reguleringen (kgl. res 13.09.1974)									
Regulant: Statkraft									
Målområde:	Foreslått tiltak:	Påvirknings-faktor	Forventet effekt og konsekvenser:	Status og myndighet for anlegget	Ansvarlig aktør (eier):	Berørte parter:	Kostnad: a) Investering b) Drift-	Forslag finansiering:	Vurdering og konklusjon
2, 3a, 4 og 5	3.STENGE BLÅSJØVEGEN FOR ALLMENN MOTORISERT FERDSEL MED BOM VED ØVRE MOEN ELLER OSANEKRYSET VED SANDSAVATNET	Ferdse på og ut i fra Blåsjøvegen som hinder for villreintrekk over veien og bruk av beiteområder på begge sider av veien.	Reduserer antallet mennesker med enkel tilgang til viktige sommerbeiteområder i nord-vest. Flytter stopp-/startpunkt for gjennomreisende, syklist og fotturister. Effektivt for å unngå sykling forbi dagens bom ved Beinlei og videre ned mot Steinsbuskardet og Storsteinen.	Anleggsvei NVE	Statkraft	Statkraft Suldal k. Hjelmeland k. STF Fjellstyrene Reiselivet Beitenæringa Grunneiere	a)Oppsett av bom kr.50'.	Statkraft	Vil redusere/fjerne behovet for tiltak lengre inn. Kan tilby guidet busstur til damanleggene. Vil gjøre sykkelbruken på anleggsvegen mindre attraktiv. Vil fremdeles måtte ha bom ved Venahei og Beinlei. Vil være et effektivt tiltak for å begrense ferdsele omkring Blåsjø. Relativt drastisk grep som vil ramme mange brukere. Bør først prøve ut mindre kontroversielle tiltak lengre inn for å se om det har tilstrekkelig effekt. Faggruppa anbefaler ikke tiltaket i denne omgang.
2, 3a og 4	4.OPPGRADERE OG ÅPNE TUNNELEN ØVRE MOEN - ODDATJØNN DAM MEN	Trafikk på veg i dagen gjør det vanskeligere for villreinen å krysse veien.	Økt trekkaktivitet mellom Odden og Drakaheia. Bedre tilgang på beiteområder i vest.	Anleggsvei NVE	Statkraft	Statkraft	a)15 mill.kr. b)1 mill. kr.	Statkraft	Tiltaket foreslått av Statkraft i.f.b.m Blåfjell pumpe. Kan sammen med stenging av vegen til Skreivasskleivene ha god effekt og med moderat kostnad. Faggruppa anbefaler tiltaket.

2, 3a og 4	5.STOPPE BRØYTING VED ØVRE MOEN OG LA VEIEN SMELTE FRAM AV SEG SELV ELLER BRØYTE NÅR STATKRAFT HAR BEHOV.	Brøyting av veggen gir tidligere tilkomst og lengre periode med forstyrning på og ut ifra veggen.	Kortere sesong med forstyrning rundt Blåsjø. Vil redusere forstyrrelser i trekkruiter og reinens bruk av område. Mindre ferdsel helt til Stovassdammen.	Anleggsvei, brøytes av Suldal kommune NVE	Statkraft og Suldal kommune	Statkraft Suldal k. Beitenæringa STF Reiselivet Grunneiere Fjellstyrene	1 mill/kr/år i sparte brøyteutgifter.		Rimelig tiltak. Kan bety seinere slipp av sau på beite og dermed liten lønnsomhet i dette. Faggruppa anbefaler tiltaket. Ingen økonomisk kostnad og vil effektivt begrense ferdselen tidlig i sesongen.
4 og 5	6.REGULERING AV BÅTUTSETT PÅ RAMPENE VED ODDATJØNNDAMMEN OG FØRRESKARD MED BOM	Ferdsel på Blåsjømagasinet gir lett tilgang inn i sentrale deler av villreinområdet i øst og sør.	Redusert tilgang gir mindre forstyrning inn i sentrale villreinområder.	Anleggsvei NVE	Statkraft	Suldal kommune Fjellstyrene Grunneiere Reiselivet	a)50 000	Statkraft	For bedre oversikt burde en ha visst mere om bruken av båtrampene og hvor båttrafikken går på magasinet. Samtidig kan det tyde på at båtbruken er svakt økende som følge stenging av veien mot Storevassdammen, og der en med båt kommer langt inn mot kjerneområdene for villrein. Et flertall i faggruppa anbefaler derfor å stenge båtrampene for allmenn tilgang. Fra regulant sin side (Statkraft) er det ønskelig å hente inn mere kunnskap om båtbruken før en evt. stenger båtrampene for allmenn tilgang.

2 og 3a	7.FORBY SYKLING VIDERE FRA BOMMEN VED BEINLEI	Bommen på Beinlei gir mindre effekt som følge av at fleire tar seg vidare med sykkel.	Vil begrense ferdsele ned i sårbare område i Steinsbuskardet og Storsteinen.	Anleggsvei NVE	Statkraft	Turister/STF Reiselivet			Logisk oppfølging av begrensningen av biltrafikk. Faggruppa anbefaler tiltaket Usikkert hjemmelsgrunnlag men bør testes ut. Alternativt må det skiltes ved Beinlei om at vidare ferdsele til fots og på sykkel frarådes.
2, 3a og 5	8.STENGE VEIEN TIL SKREIVASSKLEIVANE	Ferdsele på veien gir enkel tilkomst vidare nordover og østover i heia.	Lettere tilgang for reinen til/fra beiteområde på Høgaloft. Vil begrense ferdsele vidare til sentrale deler av villreinområde i nord og øst.	Anleggsvei NVE	Statkraft	Suldal kommune Fjellstyret Beitenæringa Grunneiere			Veien er i dårlig stand og skulle formelt vært lagt ned. Faggruppa anbefaler tiltaket Aktuelt å holde veien åpen ifbm. villreinjakta.
3a	9.STENGE VEIEN TIL FØRREVASSDAMMEN FOR ALLMENN MOTORISERT FERDSEL	Vegen er med å styre ferdsele inn på vestsiden av Blåsjø.	GPS-data viser at bukker i noen grad har brukt områdene nord og sør for Stovedalsvatnet de senere år. Begrensing av ferdsele på veien og ut i fra denne kan øke villreins bruk av områdene ytterligere	Anleggsvei NVE	Statkraft	Suldal kommune Fjellstyret Beitenæringa Grunneiere			Sesongen med ferdsele blir svært kort om en ikke brøyter opp veien fra Øvre Moen til Oddatjønndammen. Faggruppa anbefaler ikke stenging av veien for allmenn motorisert ferdsele i denne omgang. Nytt brøyteregime Øvre Moen – Oddatjønndammen, kombinert med ferdseleregistrering vidare mot Førrevassdammen bør prøves ut først.

Områdenavn: Svartevassmagasinet med vei Flatstøldalen – Sirdal, Sandnes, Valle og Bykle kommune.									
Konsesjon: Regulering av Sira – Kvinavassdragene (vgl. res 05.07.1963)									
Regulant: Sira – Kvina kraftselskap									
Målområde:	Foreslått tiltak:	Påvirknings-faktor	Forventet effekt og konsekvenser:	Status og myndighet for anlegget	Ansvarlig aktør (eier):	Berørte parter:	Kostnad: a) Investering b) Drift-	Forslag finansiering:	Vurdering og konklusjon
2,3a og 4	10. ANLEGGSSVEI TIL DUGE. NY TEKNISK BOMLØSNING VED DAGENS BOM PÅ ÅDNERAM. BRUK AV BRIKKE MED LOGG. TILGANG KUN I TRÅD MED OED SITT VEDTAK AV 24.3.2011 DER VEIEN SKAL FORBLI STENGT FOR ALLMENN MOTORISERT FERDSEL FRA EKSISTERENDE BOM VED ÅDNERAM. STF OG STATSKOG SIN TILGAN KUN I SAMBAND MED DRIFT	Ferdsl på veien, sammen med Svartevassmagasinet, som en 30 km. Sammenhengende barriere for villreintrekk øst/vest.	Økt bruk av trekkkorridorene over veien sommer og høst. Ferdsl på veien, sammen med øvrig infrastruktur og ferdsl fra hytteområdene som hinder for at villreinen kan ta seg ut i Frafjordheiene samt vestover til Hjelmeland.	Anleggsvei NVE	Sira- Kvina	Sira – Kvina Nettselskap Grunneiere Sirdal k. STF Statskog ØIS (velforening) Beitenæringa	a)3 mill. kr. b) 50'	Sira Kvina	Bruken av veien er regulert gjennom OED sitt vedtak fra 24.3.2011. Innstramming av bomregimet må iverksettes ihht. vedtak. Viktig med informasjon om hvorfor bruken av veien er strengt regulert. Faggruppa anbefaler tiltaket. Trafikktelling gjort i 2022 og 2023. Ny telling etter at nytt bomregimer er iverksatt for å se på behovet av ytterligere begrensning av trafikken, eks. regulering av sykkelbruk.
2 og 3a	11.STANSE PREPARERING AV SKILØYPE PÅ ANLEGGSSVEIEN TIL DUGE	Ferdsl i skiløypene som hinder for villreintrekk øst/vest	Økt trekkaktivitet over veien gjennom vinteren. Gir dårligere løypetilbud i området.	Anleggsvei NVE	Sirdal kommune og løypeselskap	Sira – Kvina ØIS Sirdal k. STF Idrettslag			Det prepareres skiløype på veien fram til vernegrensa. Bruken forventes betydelig redusert om det bare går scooterspor som følge av annen transport. Faggruppa anbefaler tiltaket. Forutsetter at det finnes/etableres erstatningsløype.

2 og 3a	12. LANDBRU/TERSKEL OVER SVARTEVASSMAGASINET VED UTLØPET AV NYTRE STOREVATN	Svartvassmagasinet som barriere for trekk.	Økt trekkaktivitet videre vestover, også for fostringsflokker.	Reguleringsmagasin NVE	Sira Kvina	Sira Kvina SVR Sirdal k. Bykle k. Grunneiere	a)30 mill kr b) 300'	Villreinfond Sira Kvina	Trekkpassasjen stengt når magasinet er høyt. Naturlig passasje på tørt land når magasinet er 10 m. under HRV. Trekkpassasjen svært mye brukt tidligere men modellering viser relativt liten effekt. Dette forklart med mindre attraktive områder på vestsida. Tidligere hyppigere bruk kan muligens forklares med større totalbestand. Faggruppa anbefaler ikke tiltaket. Kostbart tiltak med usikker effekt. Likevel for tidlig å avvise tiltaket.
2 og 3a	13. NY STI OG SELVBETJENT KABELFERGE OVER SVARTEVASSMAGASINET	Svartvassmagasinet som barriere for trekk.	Økt trekkaktivitet videre vestover, også for fostringsflokker. Ny sti og kabelferge etableres for å flytte menneskelig ferdsel bort fra området mellom Blåsjø og Svartevassmagasinet	Reguleringsmagasin NVE	Sira Kvina STF	Sira Kvina SVR Bykle k. Grunneiere	Usikkert		Forslag ut i fra at det kan være enklere å kanalisere menneskelig ferdsel enn villrein. Sikkerhetsmessig svært krevende å etablere slikt over store magasin. Faggruppa anbefaler ikke tiltaket.
2 og 3a	14. REDUSERE DEN VISUELLE BARRIEREEFFEKTEN AV ANLEGGVEIEN I FLATSTØLDALEN MED BRUK AV FARGE SOM SKILLER SEG MINDRE UTIFRA OMGIVELSENE	Anleggsveien som visuell barriere for trekk. Den lyse veibanen står i skarp kontrast mot vegetasjonen i trekkpassasjene. Veien er markant og synlig på lang avstand.	Økt trekkaktivitet i barmarksesongen. Det antas at veien vil skille seg mindre ut fra omgivelsene dersom fargen tilpasses vegetasjonen rundt. Dette vil kunne bidra til å redusere den samlede barriereeffekten.	Anleggsvei NVE	Sira Kvina	Sira Kvina	Noe økt kostnad ved re-asfaltering	Sira Kvina	Rimelig og enkelt tiltak, men med usikker effekt. Kan redusere den samlede barriereeffekten av veien men der reduksjon av ferdsel vurderes som det klart viktigste tiltaket. Faggruppa anbefaler at tiltaket vurderes gjennomført i forbindelse med neste re-asfaltering.

Områdenavn: Rosskreppfjorden – Sirdal og Valle kommune									
Konsesjon: Kgl. Res 24.6.1977									
Regulant: Sira – Kvina kraftselskap									
Målområde:	Foreslått tiltak:	Påvirknings-faktor	Forventet effekt og konsekvenser:	Status og myndighet for anlegget	Ansvarlig aktør (eier):	Berørte parter:	Kostnad: a) Investering b) Drift-	Forslag finansiering:	Vurdering og konklusjon
3b, 4 og 5	15.NY TEKNISK BOMLØSNING VED DAGENS BOM PÅ BÅTRAMPA VED DAM ROSSKREPP. BRUK AV BRIKKE MED LOGG. GJENNOMGANG AV HVEM SOM SKAL HA TILGANG	Båttrafikk på Rosskreppfjorden skaper mye ferdsel inn i sentral del av villreinområdet.	Redusert båtbruk på magasinet gir mindre ferdsel ut i arealene rundt magasinet. Villreinen får bedre tilgang på arealene nord og øst for Rosskreppfjorden.	Anleggsvei NVE Sira Kvina kraftselskap står som eier av grunnen på bom og båtrampe.	Sira - Kvina	Sira Kvina Grunneiere Beitenæringa Sirdal k. Valle k.	a)3 mill. kr. b) Kr. 50'	Sira Kvina	Regulering med bom er godt etablert. Utstrakt båtbruk på magasinet selv med dagens ordning. Nøkler på avveie og lettere farkoster bæres forbi bommen. Faggruppa anbefaler ny teknisk bomløsning og at tilgang på båtrampe formaliseres gjennom vedtak i NVE.
3b, 4 og 5	16.FLYTTE BOMMEN PÅ BÅTRAMPA NED TIL FV. 450 (CA 1 KM).	Båttrafikk som ferdselsåre inn i fjellet. Ferdsel og camping i området rundt dam Rosskrepp som mulig forstyrrende for villrein i området	Redusert båtbruk på magasinet gir mindre ferdsel ut i arealene rundt magasinet. Mindre ferdsel ved dam Rosskrepp, men tvilsomt om dette er et problem.	Anleggsvei NVE	Sira Kvina	Sira Kvina Grunneiere Reiselivet Sirdal k. Valle k. Statens vv.	a)3 mill.kr	Sira Kvina	Gir mere effektiv reduksjon av båttrafikken på Rosskrepp. Ferdsel/opphold ved dammen/Fossebu neppe et problem og ligger i et område som alt er tilrettelagt. Flytting av bom virker derfor å være unødvendig strengt. Kan evt. være et poeng ved flytting av løypenettet til vestsiden av fjorden, slik at tilgangen til det gamle stisystemet blir vanskeligere. Faggruppa anbefaler ikke tiltaket

2, 3b, 4 og 5	17.STENGE VEI TIL SEKUNDÆRDAM	Parkering og camping langs veien.	Genererer noe ferdsel inn på østsiden av Rosskreppfjorden som kan være forstyrrende for villreinen i barmarksesongen.	Anleggsvei NVE	Sira Kvina	Sira Kvina Grunneiere Turister Reiselivet Valle k.			<p>Er bom på denne veien men den står som regel åpen. Mest tilfeldig trafikk av turister. Åpen vei generere relativt liten ferdsel videre innover i heia og stenging i første rekke et poeng om løypenettet flyttes til vest.</p> <p>Faggruppa anbefaler tiltaket som del av overordnet målsetting om å redusere ferdsel ut i fra veien B – S.</p>
3b, 4 og 5	18.REGULERE MOTORFERDSEL PÅ INNSJØER OVER 2 KM ² GJENNOM VEDTAK AV FORSKRIFT ETTER MOTORFERDSELLOVEN	Motorbåttrafikk på store innsjøer som ferdselsåre inn i sentrale deler av villreinområdet.	Redusert ferdsel inn i sentral del av villreinområdet.	Sirdal k. Valle k. KMD	Sirdal k. Valle k. KMD	Alle brukere av motorbåt på magasinet.			<p>Avgrense motorbåttrafikken til nødvendig nyttetransport. Vil harmonere bedre mtp. at øvrig motorisert ferdsel i utmark er strengt regulert. Forskrift kan vedtas enten av kommunen (§ 4) eller departement (§ 7) og derfor lite økt byråkrati lokalt.</p> <p>Gruppa anbefaler tiltaket. Aktuell problemstilling for lov/arealgruppa. NB! Ny lov om motorferdsel fremmes om kort tid. Aktuelt på flere store reguleringsmagasin om ikke tilgang på vei/båtrampe regulerer båttrafikken tilstrekkelig.</p>

Områdenavn: Kvifjorden, anleggsvei Haugen – Kvinen kraftverk i Sirdal kommune									
Konsesjon: Regulering og utbygging av Kvinen kraftverk									
Regulant: Sira – Kvina kraftselskap (Kgl. res. 16.6.1978)									
Målområde:	Foreslått tiltak:	Påvirknings-faktor	Forventet effekt og konsekvenser:	Status og myndighet for anlegget	Ansvarlig aktør (eier):	Berørte parter:	Kostnad: a) Investering b) Drift-	Forslag finansiering:	Vurdering og konklusjon
3b og 4	19.Ny teknisk løsning på bom ved Hønetjødn. Overgang fra hengelås til brikke med logg. Anleggsveien stengt for allmenn motorisert ferdsel ref. vedtak OED 26.10.2000. HENSYN TIL VILLREINEN SÆRLIG VEKTLAGT	Ferdsel på og ut i fra veien påvirker trekkmulighetene sørover fra Hilleknuten	Innstramming av bomregimet i tråd med OED sitt vedtak. Kan bedre trekkmulighetene på vestsiden av Kvifjorden. Hovedsakelig et bukkeområde.	Anleggsvei NVE	Sira Kvina	Sira Kvina Grunneiere Hytteteiere	a)3 mill kr.	Sira Kvina kraftselskap	Bommen er plassert ved Hønetjødn. Bruk forbeholdt regulant, rettighetshavere langs veien, kommunen og enkelte fritidsboliger. Faggruppa anbefaler tiltaket Vil alene neppe ha stor effekt. Må sees i sammenheng med trafikk/ferdsel Brokke-Suleskard, Jogledalen og Solheimsdalen og tiltak der.
3b og 4	20.STANSE PREPARERING AV SKILØYPE PÅ ANLEGGSSVEIEN	Ferdsel i skiløypa påvirker både trekkmuligheter og bruk av beiteområder.	Mindre ferdsel kan øke trekkaktivitet på vestsiden av Kvifjorden. Særlig viktig i en sårbar tid på seinvinteren men også viktig at dyra ikke møter motstand på veg sørover tidlig på vinteren (des. – febr.)	Anleggsvei NVE	Sirdal kommune og løypeselskap	Sira Kvina Hytteteiere Turistnæring Sirdal k.			Maskinprepareres i dag inn til Ånghellervatn. Rundtur mulig både nordover og sørover. Bør være del av tiltakspakke sammen med stans i preparering i Jogledalen og Solheimsdalen. Faggruppa anbefaler tiltaket

Områdenavn: Bossvatn – Bykle kommune.									
Konsesjon: Fortsatt regulering av Byglandsfjorden mm i Otravassdraget (Kgl. res 15.11.1974)									
Regulant: Otteraaens Brugseierforening (OB)									
Målområde:	Foreslått tiltak:	Påvirknings-faktor	Forventet effekt og konsekvenser:	Status og myndighet for anlegget	Ansvarlig aktør (eier):	Berørte parter:	Kostnad: a) Investering b) Drift-	Forslag finansiering:	Vurdering og konklusjon
5	21.STENGE BÅTRAMPA VED HOLEN KRAFTVERK I BOSSVATN FOR ALLMENN BRUK	Åpen båtrampe gir tilgang langt i villreinområde inkl. Steinsbuskardet der det er ferdselsforbud.	Mindre ferdsel inn i særlig sårbare områder.	Anleggsvei NVE	OB	Jegere Fiskere Turister	a)kr 50'		Mangler tall for båtbruk men antas å være lite ferdsel vestover på magasinet, og i all hovedsak avgrenset til tilkomst til et fåtall husvære (hytter) langs magasinet. Bør framskaffe ferdselsdata før tiltak evt. iverksettes. Er uansett ferdselsforbud lengst vest på og ved magasinet.

Områdenavn: Store Urevatn – Bykle kommune									
Konsesjon: Fortsatt regulering av Byglandsfjorden mm i Otravassdraget (Kgl. res 15.11.1974 og 3.6.1949)									
Regulant: Otteraaens Brugseierforening (OB)									
Målområde:	Foreslått tiltak:	Påvirknings-faktor	Forventet effekt og konsekvenser:	Status og myndighet for anlegget	Ansvarlig aktør (eier):	Berørte parter:	Kostnad: a) Investering b) Drift-	Forslag finansiering:	Vurdering og konklusjon
2, 3a, 4 og 5	22.STENGE ANLEGGSSVEIEN TIL STORE UREVATN FOR ALLMENN MOTORISERT FERDSEL	Dokumentert høy ferdsel på veien som hinder for at villreinen kan trekke over.	Reduksjon i ferdselen på veien forventes å ha stor positiv effekt for at reinen kan trekke over. Mindre opphoping av dyr på Ugleflotti. Flere dyr vil også kunne komme i posisjon for kryssing i Steinsbuskardet.	Anleggsvei NVE	OB	OB Bykle kommune Grunneiere Turistnæring a	a)150 000 b)0	OB	Er under utprøving fra 1.7.2022 ref. NVE sitt vedtak av 20.4.2021. Bom ved Rjomeli. Prøveperiode 7 år. Underveisevaluering etter tre år. Trafikktelling f.o.m 2023.
2, 3a, 4 og 5	23.FJERNE MERE AUTOVERN PÅ STREKNINGA RJOMELI – STORE UREVATN	Autovern som hinder for villreintrekk over veien.	Sammen med ferdselsrestriksjoner på veien vil fjerning av autovern kunne øke trekkaktiviteten over veien.	Anleggsvei NVE	OB	OB Grunneiere	a)500 000 b)0	OB	Det er alt fjernet 1500 meter av i alt 3000 meter med autovern. Kan være mulig å fjerne noe mer uten at det går for mye utover trafiksikkerheten. Fokus på strekninger med mest trekkaktivitet. Faggruppa anbefaler tiltaket
2, 3a, 4 og 5	24.FJERNE/STENGE/FLYTTE PARKERINGSPLASSER LANGS VEIEN SOM LIGGER I VIKTIGE TREKKORIDORER.	Parkerte biler og ferdsel fra disse som hinder for villreintrekk over veien.	Sammen med øvrige tiltak langs veien vil det kunne øke trekkaktiviteten over veien.	Anleggsvei NVE	OB	OB Grunneiere	a)20 000 b)0	OB	Tiltaket som supplement til øvrige tiltak. P-plassene blir i første rekke brukt av grunneiere. P-plasser med særlig problematisk plassering for trekkveier bør lokaliseres og stenges/flyttes. Faggruppa anbefaler tiltaket

2, 3a og 5	25. REGULERING AV FERDSEL MED BÅT PÅ STORE UREVATN	Tilgang med båt gir ferdsel langt inn i kjerneområde.	Mindre forstyrning og totalbelastning i sentral del av villreinområdet.	Reguleringsmagasin NVE	OB	OB Grunneiere			Bør prøves ut om øvrige tiltak på/langs veien ikke har ønsket effekt. Bør først få kartlagt omfanget. Faggruppa anbefaler ikke tiltaket
2, 3a og 5	26. REGULERING AV BRUK AV SYKKEL PÅ VEG RJOMELI – STORE UREVATN	Mange syklistene på veien vil være et hinder for villreintrekk over veien.	Øke trakkaktiviteten over veien.	Anleggsvei NVE	OB	OB Turistnæring a Bykle kommune			Lite omfang av sykling videre fra Rjomeli pr. dd. Kan forventes en økning pga. el. sykkel, stengt veg og generell utvikling. Kartlegging av omfang pågår, regulering vurderes ut i fra dette. Faggruppa anbefaler ikke tiltaket pr. d.d.
2 og 3a	27. LAGE KUNSTIGE FYLLINGER FOR GJENÅPNING AV NEDDEMTE TREKKVEIER I MAGASINET STORE UREVATN	Flere trekkveier har gått ut av bruk som følge av oppdemningen av Store Urevatn.	Øke trekkaktiviteten nord/sør over Urevasskilen og Ratevassåni. Viktig med alternativ til kritisk resttrekk gjennom Uraråjuvet	Reguleringsmagasin NVE	OB	OB Grunneiere SVR Bykle kommune	a)30 mill. kr.	OB Villreinfond	Tiltakene er anbefalt i NINA rapport 798 fra 2004. Villreinen har problemer med kryssing når magasinet går over kote 1172. Mye brukt trekkveg mellom Lisle og Store Urevatn før regulering men neppe realistisk med landbru/fylling der. Kostbare tiltak med usikker effekt. Faggruppa anbefaler en nasjonal mulighetsstudie av denne type tiltak i magasin.

Områdenavn: Vatnedalsvatnet m/Urarájuvet og Ormsavatn i Bykle kommune.									
Konsesjon: Fortsatt regulering av Byglandsfjorden mm i Otravassdraget (Kgl res. 15.11.1974 og 3.6.1949)									
Regulant: Otteraaens Brugseierforening (OB)									
Målområde:	Foreslått tiltak:	Påvirknings-faktor	Forventet effekt og konsekvenser:	Status og myndighet for anlegget	Ansvarlig aktør (eier):	Berørte parter:	Kostnad: a) Investering b) Drift-	Forslag finansiering:	Vurdering og konklusjon
2 og 5	28.BYTTE UT EKSISTERENDE PORTER I TUNNELEN PÅ VATNEDALSVEGEN MED LÅSBARE PORTER FOR ENKLERE Å KUNNE REGULERE FERDSEL	Åpen tunnel. Ferdslen til fots og på sykkel som forstyrrende element inn mot viktige beiteområder og trekkorridorer.	Usikker effekt da en vet for lite om omfanget av gående og syklende på veggen.	Anleggsvei NVE	OB	Reiselivet/turister	a)200 000 b)0	OB, portene skal snart skiftes uansett pga. alder.	Biltrafikken på Vatnedalsvegen er relativt beskjeden med unntak av en periode i jakta. Veggen er stengt med bom ved Vatnedalsdammen. Tilgang for grunneiere og OB. Må forvente økt bruk av sykkel på veien grunna nærhet til hytteområder og bruk av el.sykkel. Tiltaket vil bli gjennomført i regi av OB. Faggruppa anbefaler tiltaket.
2, 3a og 5	29.REGULERE TILKOMSTEN PÅ VEG OPP I URARÁJUVE	Ferdslen på og ut i fra veggen i en svært sårbar og viktig trekkorridor.	Opprettholde og bedre trekkmulighetene gjennom Urarájuvet.	Anleggsvei NVE	OB	OB Grunneiere	a)50 000 b)5 000	OB	Veggen har tidligere vært stengt med kjetting. Ny bom blir satt opp av OB i løpet av 2023. Effekten av tiltaket avhenger av nøkkelregimet. Tilkomst må avgrenses til noen få grunneiere samt OB i driftssammenheng. Faggruppa anbefaler tiltaket
2 og 5	30.FJERNE FYSISKE HINDRE I URARÁJUVE	Fysiske hindre i form av autovern, store fyllinger med sprengstein mv. kan bidra til å redusere trekkaktiviteten.	Økt trekkaktivitet gjennom Urarájuvet	Anleggsvei NVE	OB	OB Grunneiere SVR Bykle k.	a)1,1 mill. kr. b)0	OB Villreinfond	Tilkomsten til juvet er bratt og ulendt fra naturen side. Fjerning av menneskeskapte hindre kan bidra til å øke trekkaktiviteten. Mangler

								<p>oversikt over omfang av fysiske hindre.</p> <p>Begrensning av ferdsel opp i Uraråjuvet vurderes som klart viktigst.</p> <p>Faggruppa anbefaler ikke tiltaket. Høy kostnad med usikker effekt. Viktigere å unngå ferdsel.</p>
2 og 5	<p>31. LENGRE TUNNEL ELLER ENDRA TAPPEMØNSTER UT AV ORMSAVATN</p>	<p>Delvis åpen vannveg mellom Ormsavatn og Vatnedalsvatnet reduserer trekkaktiviteten mellom magasinene.</p>	<p>Økt bruk av trekkkorridoren mellom Ormsavatn og Vatnedalsvatnet.</p>	<p>Overføringsgtunell NVE</p>	OB	<p>OB Grunneiere SVR Bykle k.</p>		<p>Viktig trekkpassasje gjennom hele året. På 210 m. av strekningen tappes vatnet i tunnel med mulighet for villreinen til å passere på «tunneltak» Mulig å forlenge tunnel eller endre tappemønster. Ferdsel/aktivitet i området kan være en medvirkende faktor. Bør vite mere om hva som begrenser trekket her før en iverksetter tiltak.</p> <p>Faggruppa anbefaler ikke tiltaket pr. d.dd. Må vite mere om påvirkningsfaktorene her.</p>

Områdenavn: Setesdal Ryfylke									
Konsesjon: Andre anleggsveier									
Regulant:									
Målområde:	Foreslått tiltak:	Påvirknings-faktor	Forventet effekt og konsekvenser:	Status og myndighet for anlegget	Ansvarlig aktør (eier):	Berørte parter:	Kostnad: a) Investering b) Drift-	Forslag finansiering:	Vurdering og konklusjon
5	32.VEG BLÅBERGDALEN STENGES FOR ALLMENN MOTORISERT FERDSEL (Rødal-Suldal reguleringen)	Sommeråpen veg på østsiden av Røldalsvatnet. Vegen også utgangspunkt for skiturer på våren. Vegen gir enkel tilkomst til typiske bukkeområder. GPS-data viser mest dyr i området jan. – mai. Bruken av vegen er økende som følge av hytteutbygging. Brukes ifbm. topturer til Breifond og Knoda.	Usikre.	Usikkert, men vegen har endepunkt ved inntakspunkt og dam eid av Lyse Kraft DA	Ukjent	Kommune Hytteturister Lokalbefolkn.	a) 300'	Regulant	Må vite mere om omfang av ferdselen og fordeling gjennom året før en evt. iverksetter tiltak. Faggruppa anbefaler ikke tiltaket pr. dd.
1 og 5	33.VEG VOTNAVATN STENGES FOR ALLMENN MOTORISERT FERDSEL (Røldal – Suldal reguleringen)	Sommeråpen vei med relativt lite trafikk pr. dd. Typisk bukkeområde på våren.	Usikre	Anleggsvei Lyse kraft DA NVE	Lyse kraft	Kommune Hytteturister Lokalbefolkn.	a)300'	Regulant	Må vite mere om omfang av ferdselen og fordeling gjennom året før en evt. iverksetter tiltak. Faggruppa anbefaler ikke tiltaket pr. dd.
1 og 5	34.STRENGERE FERDSELSREGIME PÅ VEG TIL KALDEVATN.	Lite bruk. Veien er stengt for allmenn ferdsel.		Anleggsvei Lyse kraft DA NVE	Lyse kraft				Vegen er stengt med bom. Liten ferdsel pga. strengt nøkkelregime. Faggruppa anbefaler ikke tiltaket pr. dd.

5	35. STRENGERE FERDSLSREGIME VEG FØRSVATN – LANGESÆ (Tokke – Vinje reguleringen)	Sommeråpen veg til Førsvatn. Bom ved dammen. Vet lite om bruk.	Usikre	Anleggsvei Statkraft og Statnett? NVE	Statnett og statkraft	Vinje k. Reiselivet Hyttefolk Grunneiere			Må vite mere om omfang av ferdsele og fordeling gjennom året før en evt. iverksetter tiltak. Faggruppa anbefaler ikke tiltaket pr. dd.
5	36. SENERE BRØYTING AV VEG VETRHUS - MOSVATN (Ulla – Førre reguleringen)	Brøyting av vegen bør utsettes til påske. Brøytes nå til Moskar før vinterferien (fra 2020)	Mindre ferdsele opp i høgheia med vinterbeite (bukk)	Anleggsvei Statkraft NVE	Statkraft	Suldal k. Reiselivet Hyttefolk Grunneiere			Faggruppa anbefaler tiltaket
3a og 4	37. STRENGERE REGULERING AV FERDSLEEN PÅ NILSEBUVEGEN Reg. Årdalsvassdraget mv	Anleggsvei som gir enkel tilgang langt inn i fjellet.	Mindre menneskelig forstyrning. I praksis åpner veien seint pga mye snø. Typiske bukkeområder.	Anleggsvei Lyse Kraft DA Statnett NVE	Lyse kraft Statnett	Grunneiere Kommune			Veien åpner seint pga mye snø. Er stengt med bom i Lysebotn ved Aukland/Tangen og ved tunnel lenger opp. Har tidvis stått åpen de senere år som følge av utbygging i regi av Lyse og Statnett. Vil trolig bli stengt fra neste år, men privatrettslige bindinger og uenighet mellom grunneiere gjør det komplisert. Dialog/arbeid pågår med å avklare hvor bommen skal stå. Det er skiltet innkjøring forbudt ved enden på fylkesvei, der nedre bom er plassert. Faggruppa anbefaler ikke tiltak. Det forutsettes at vegen holdes stengt for allmenn motorisert ferdsele.

5	38.UNNGÅ BRØYTING VEG KJETILSTAD – LAUVASTØLVATNE T	Vinterstengt vei men med lokale ønsker om brøyting. Bukker på begge sider av dalføret om vinteren.	Mindre forstyrning i vinterbeiteområde (buk)	Anleggsvei Statkraft Statnett NVE	Statnett Statkraft	Suldal kommune Grunneiere Hyttefolk Reiselivet			Faggruppa anbefaler tiltaket
	39.REDUSERE FERDSELEN INN ANLEGGSSVEIEN I BREIVE OG OVER BRU I KANAL I HARTEVATN PÅ HOVDEN VED Å: A)FLYTTE BOMMEN VED BREIVE PUMPE LENGRE UT B)TILBAKEFØRE ANLEGGSSVEI FORBI BOMMEN I BREIVE PUMPE C) TILBAKEFØRE ANLEGGSSVEI BYGD IFBM. VERINGSÅNE KV. D)FJERNE BRU I KANAL	Ferdsl på helårsåpen anleggsvei inn til Breivepumpe ved Breivevatn (Hartevatn). Grusvei videre er stengt med bom. Denne videreført i 2022 et stykke opp Veringsdalen ifbm. Veringsåe kraftverk. Ferdsl på bru over kanal i Hartevatn som gir enkel tilgang til områdene på sørsiden av Hartevatn.	Veiene og bru gir enkel tilkomst fra de store hytteområdene på Hovden. Inn Veringsdalen går også merka turistløype til Bleskestadmoen i Suldal. Lokalt hevdes det at ferdselen har redusert trekkaktiviteten forbi Veringsnuten og bruk av beiteområdene på Storenut og i Vesterdalen. Begrensning av ferdsel på veg og bru kan bedre forholdene.	Anleggsvei Otteraaens bef. NVE	Veringsåe kraft AS	Otteraaens bef. Veringsåe kraft AS Bykle k. Grunneiere STF/DNT sør Reiselivet på Hovden	a)100'		Generelt har det vært liten oppmerksomhet på denne innfallsporten på Hovden. Mange brukere av åpen vei men usikkert hvor langt de tar seg videre i terrenget og langs etablerte stier. Til Veringsdalen tilføres også en god del ferdsel fra løypenettet på Nos (fra toppen av skitrekket), særlig vinterstid. Faggruppa anbefaler kartlegging av mengde ferdsel sommer og vinter før en evt. iverksetter tiltak. Videre anbefaler gruppa at tilbakeføring av midlertidig anleggsvei ifbm. Veringsåe kv.gjøres i tråd med konsesjon. Tiltaket viktig for ikke å øke ferdselen inn Veringsdalen ytterligere.

Områdenavn: Setesdal Ryfylke sør – Åseral kommune									
Konsesjon: 1) Regulering og overføring av Monselva mv. Til Skjerkavssdraget 2) Åseralsprosjektene – Ny tunnel Langevatn – Nåvatn, Øygard og Kvernevatn kv. Og ny dam Langevatn									
Regulant: Å Energi Vannkraft									
Målområde:	Foreslått tiltak:	Påvirknings-faktor	Forventet effekt og konsekvenser:	Status og myndighet for anlegget	Ansvarlig aktør (eier):	Berørte parter:	Kostnad: a) Investering b) Drift-	Forslag finansiering:	Vurdering og konklusjon
5	40. REGULERE BÅTTRAFIKK KVERNEVATN I ÅSERAL	Åpen båtrampe ved dam i østenden av magasinet øker ferdselen vestover i heia.	Beskjedent omfang. Primært vinterbeiteområde	Reguleringsmagasin Å Energi NVE	Å Energi	Å Energi Grunneiere Åseral kommune DNT sør Velforeninger			Vinterbeiteområde og med beskjedent båttrafikk. Faggruppa anbefaler ikke tiltaket.
4 og 5	41. BEGRENSE FERDSEL PÅ DRIFTEVEG LANGS LANGEVATN I ÅSERAL	Ny drifteveg (2019) øker ferdselen nordover i heia med preparering av skiløype fram til Fosstjønn og bruk av sykkel i sommerhalvåret. Driftevegen del av DNT sør sitt løypenett. Strengt bomregime for motorferdsel på veien	Preparering av skiløypa øker tilgjengeligheten for folk til vinterbeiteområde for bukk videre mot nord-vest. Omfang av ferdsel kan øke som følge av videre hytteutbygging Bortelid – Ljosland i Åseral.	Erstatningsvei som følge av økt regulering av Langevatn. Å Energi NVE	Å Energi	Å Energi Grunneiere DNT sør Åseral kommune			Relativt ny vei der en foreløpig vet for lite om omfang av ferdselen sommer og vinter, og hvordan den forplanter seg videre innover i heia fra der veien slutter. Faggruppa anbefaler ferdselsregistrering før tiltak vurderes.

Områdenavn: Finndøla – Fyresdal og Valle kommune. SETESDAL AUSTHEI									
Konsesjon: Ytterligere regulering og overføring i Finndølavassdraget (Kgl. res 14.8.1970)									
Regulant: Arendals vassdrag Brugseierforening (AVB)									
Målområde:	Foreslått tiltak:	Påvirknings-faktor	Forventet effekt og konsekvenser:	Status og myndighet for anlegget	Ansvarlig aktør (eier):	Berørte parter:	Kostnad: a) Investering b) Drift-	Forslag finansiering:	Vurdering og konklusjon
2 og 4	42. STENGE ANLEGGSSVEIER FRA FINNDØLAREGULERINGSRINGEN FOR ALLMENN MOTORISERT FERDSEL	Fylkesvei 3388 Haugen – Lifoss med tilhørende anleggsveier til Øysævatn, Hovatn – Fistøyll – Rauvatn.. Ferdsel på veien, sammen med annen påvirkning fra hytteområder, løypekjøring, snøscootertrafikk. Kan delvis forklare hvorfor reinen i all hovedsak trekker på Valle siden av kommunegrensa.	Større trekkaktivitet og bruk av beiteområder på Fyresdalsida.	Anleggsvei NVE	AVB	Lokalbefolkning, landbruk, hyttefolk og turister.			Et område med mye aktivitet og infrastruktur men der en vet lite om konsekvensene for villreinen. Villreinen trekker i svært liten grad på østsiden av Hovatn – Fistøyll – Rauvatn, men dette kan også henge sammen med at trekket lengre nord over Hallbjønnsekken har gått ut av bruk. Bestandsstørrelse og topografi kan også spille inn. Behov for mere kunnskap før iverksetting av tiltak.

Områdenavn: alle									
Konsesjon:									
Regulant:									
Målområde:	Foreslått tiltak:	Påvirknings-faktor	Forventet effekt og konsekvenser:	Status og myndighet for anlegget	Ansvarlig aktør (eier):	Berørte parter:	Kostnad: a) Investering b) Drift-	Forslag finansiering:	Vurdering og konklusjon
2, 3, 4 og 5	43.Bedre samordning av motorferdselen ifbm. drift av kraftanlegg	Forstyrning fra ferdsel og aktivitet som kan påvirke villreinens områdebruk	Reduksjon i motorferdselen kan gi villreinen mere ro. Særlig viktig gjennom vinteren og i perioden med reinsjakt.	Kommune og verneområdestyret som myndighet. I mange tilfeller kjører kraftselskapene med direkte hjemmel i lov.	Kraftselskaperne Kommunene Verneområde styret SVR	Kraftselskap og nettselskap	Kostnad til samordning men på sikt færre kostnader til transport		<p>Kraftselskapene og nettselskapene sin transport utgjør en betydelig del av den totale motorferdselen i villreinområdene. Rom for å redusere motorferdselen ved bedre samordning og planlegging, inkl. samarbeid med andre større aktører med mye motorferdsel.</p> <p>Tilsvarende krav til andre større aktører vil samlet sett kunne gi en betydelig reduksjon i motorferdselen i villreinområdene. Særlig viktig i kalvingsområder og vinterbeiteområder. Faggruppa anbefaler tiltaket.</p>